

Política

Cercant la sortida (i II)

EL TEMPS ofereix el segon capítol sobre el procés de pau basc, continuació del publicat la setmana passada. En aquesta entrevista, el penebista Íñigo Urkullu (Alonsotegi, 1961), president del Bizkai Buru Batzarra, assegura que Batasuna “no respecta la declaració d’Anoeta” i fa “un discurs simplificat”.

“Si ETA hi col·labora, al PP li pot eixir bé”

Va tot millor que no sembla? Té vostè aquesta percepció?

—Sí, sens dubte. Sóc optimista. ETA, Batasuna i el PSOE, pels compromisos adquirits, necessiten que aquest procés avanci. Abans de la violència, però, ací ja hi havia un problema polític, un problema que cal resoldre i que és el motiu de la pròpia existència del PNB. Per tant, es tracta de dos processos —un de pacificació i un de normalització política—, amb protagonistes diferents. Ara bé, passem un dels moments difícils que pot tenir el procés. ETA ha de renunciar a la pràctica de la violència, i la resta els hem d’ajudar perquè facen aquest pas de manera definitiva, sense que això signifiqui cap preu polític. També cal un acord integrador entre forces polítiques diverses, exempt d’una lectura en clau de victòria o de derrota. Sóc optimista, malgrat tot.

—Què li suggereix l’últim comunicat d’ETA?

—ETA torna a aplicar el manual i pretén condicionar la vida política de la societat basca, tot i que políticament no representa ningú, ningú. No és una formació política, no representa ningú. Per al seu consum intern, ETA ha de fer veure que trenta anys de violència no han estat inútils. En el comunicat, posa notes al PSOE i al PNB. Pel que fa al PNB, no condicionarà la nostra actitud, no acceptarem cap tutela seua. Amb aquests comunicats, ETA col·loca en una posició molt difícil Batasuna, tot i que siga una formació il·legalitzada. Va ser Batasuna, al novembre del 2004, en la declaració d’Anoeta, qui deia que correspon a ETA i què a les formacions polítiques: a ETA li correspon negociar amb l’estat la situació dels presos, la dels refugiats, la dels deportats, el lliurament de les armes i fins i tot la de les víctimes.

—No respecta Batasuna la declaració d’Anoeta?

—No. Batasuna deia que l’anàlisi del conflicte havia de partir de la realitat actual. La realitat política, institucional i social és la que és, a Euskadi, i no la que ells voldrien que fóra. Batasuna, però, encara planteja dos objectius —autodeterminació i territorialitat— que ja relativitzava a Anoeta. També apostaven per “traure el conflicte dels carrers i dur-lo a la mesa de negociació”, i encara patim el “conflicte dels carrers”. Aquest era un compromís de Batasuna, que va parlar en nom del conjunt de l’esquerra abertzale. Dos anys després, ETA emet comunicats amb suposats continguts polítics, i tampoc ací no és conseqüent, Batasuna. Haurien de dir a ETA que els toca fer una altra cosa.

—Que el PSOE no haja derogat la llei dels partits també és per culpa del consum intern?

—Evidentment. El PSOE va cometre una errada ben grossa en arribar al poder i no accedir no ja a la derogació sinó a la modificació de la llei de partits polítics. Pensava que així tindria el suport del PP en matèria terrorista, però no és així: qui se n’ha aprofitat ha estat el PP. Pensem que el PSOE fa una medició incorrecta de l’electorat que pot perdre si modifica el seu rumb pel que fa el pacte antiterrorista, la llei de partits, la política penitenciària, etc.

—Pensa que la *kale borroka* és ben rebuda per la direcció de Batasuna?

“No crec que EA, Aralar i Batzarre s’hi senten còmodes, a Nafarroa Bai”

—Vull pensar que no, però és cert que callen. I això, no s’hi val. No s’hi val que portaveus de Batasuna diguen que són “conseqüències del conflicte”. Es perverteixen valors socials, amb l’amenaça, el xantatge, la coacció i l’extorsió. No podem minimitzar l’atac a seus de partits, la crema de caixers automàtics, el desallotjament d’autobusos a fi de botar-los foc. Crec que les cares visibles de la direcció de Batasuna no hi estan d’acord, i cal que ho denuncien. Batasuna no és tan monolítica com sembla.

—Dins del PNB, també n’hi ha de més i de menys independentistes...

—No... Aquesta és una llegenda que s’ha construït també des de dins del PNB, i no em fa res reconèixer-ho. És un plantejament fals des de les seues premisses. Som un partit nacionalista, per definició. Qualsevol militant que en forma part sap que tenim unes aspiracions irrenunciables. Una altra cosa és el temps, els ritmes, la realitat amb què cal governar, amb què cal adreçar-se a la societat i treballar. La nostra aspiració, com a nacionalistes, és ser amos de la nostra pròpia destinació —independència, estat propi... allò que cadascú vulga—, però això cal adequar-ho als temps. És ací on entren els matisos.

—Hi haurà mesa de partits?

—Si hi ha mesa de partits és perquè, no sé si ETA, però Batasuna de segur que sí, haurà fet passes endavant molt importants perquè es veja que es desmarca de la violència. I és que el temps passa per als partits polítics, però sobretot passa per a les persones.

—És tímid, el discurs del PNB sobre la territorialitat? El seu pes a Navarra, per exemple, és inferior al de Batasuna, Aralar i Eusko Alkartasuna.

—No compartesc les premisses de la formulació de la pregunta.

—**Tenen poc de pes, a Navarra.**

—Cada vegada en tenim més.

—**Dins de Nafarroa Bai, el PNB cobra valor.**

—Potser Nafarroa Bai cobra valor perquè el PNB en forma part. Si no, no haguera nascut, Nafarroa Bai.

—**Aralar, Eusko Alkartasuna i fins i tot Batzarre fan un discurs més clar, quant a la territorialitat...**

—No crec que aquestes forces que vostè cita s'hi senten còmodes avui, dins de Nafarroa Bai.

—**Hi ha crisi, a la coalició?**

—No, no, no. No hi ha cap crisi. Hi ha senzillament qui fa una aposta més clara, per Nafarroa Bai, i qui menys. Al PNB, des del principi, hi hem apostat com qui més. No pot analitzar-se el poc pes que puga tenir el PNB a Navarra sense capir l'escissió del 1985. I el conjunt de les formacions nacionalistes hem de fer un exercici d'autocrítica que ens ha de dur al 1975, a la famosa reivindicació resumida en "*Nafarroa Euskadi*" ["Navarra és Euskadi"], que no tenia en compte la sensibilitat dels navarresos, que semblava una ingerència en aquella sensibilitat, una imposició. Hi ha un sentiment nacionalista a Navarra, però cal saber treballar-lo partint del reconeixement del que s'ha fet malament. El nostre compromís amb Navarra? Primer, a Nafarroa Bai. I després, mai no ens hem oblidat de defensar els interessos navarresos a les Corts estatals, tot i que per boca de diputats o senadors no escollits a Navarra.

—**Sembla que serà clau, també, el dret d'autodeterminació. En un escenari de mesa de partits, com jugar les aspiracions de tots els partits?**

—Sense que cap formació no renunciï als seus principis, l'element nuclear ha de ser el respecte de la decisió de la societat basca. Batasuna, per molt que continue amb el discurs simplificat de dret d'autodeterminació i territorialitat, sap que cal que hi haja una no-capitalització del dret de la societat basca a l'hora de decidir el seu futur. Em dóna esperances el fet que el mateix president del Govern espanyol, tot i limitar-ho a l'ordenament jurídic vigent, haja fet una referència, al Congrés, sobre el respecte a la decisió dels bascos. Espere que siga diferent al respecte que ha mantingut a l'Estatut català: tots estem en aquesta vida per aprendre'n.

ARGAZKI PRESS

—**Quina seria la posició del PNB?**

—No imposar —menor acceptació que la que va obtenir el suport a l'Estatut de Gernika [80%]—, no impedir —cap dret de veto de les institucions estatals—, dret a decidir i obligació de pactar: al Quebec, Canadà, es compromet a tenir en compte la voluntat d'una majoria.

—**El PP juga a tot o res. Si li va bé, el conflicte pot tornar a l'any 2000.**

—Li pot eixir tot si en aquesta estratègia l'acompanya ETA. Si ETA hi col·labora, al PP li pot eixir bé. I pot fallar-li, si no l'acompanya ETA. Confie que hi haja avanços, més enllà d'ETA, en la sensibilitat ideològica que comparteixen d'altres, com ara Batasuna.

—**Amb vista als comicis municipals, si Batasuna és legal, tindrien cap preferència, a l'hora d'arribar a pactes?**

—No tenim cap idea prefixada.

—**Equidistància?**

—Sí. Hem tingut compromisos amb els uns i amb els altres. Som el partit que ha pactat amb totes les formacions. I no ens en penedim, en cap cas, llevat del vot d'investidura que vam donar al senyor Aznar, al 1996, perquè les expectatives creades van anar-se'n en orris.

—**Xabier Arzallus va vantarse d'haver obtingut més rèdits amb Aznar que no amb Felipe González.**

—Sí, efectivament, vam pactar la llei del concert econòmic, etcètera.

—**No va anar tan malament, doncs.**

—Sí, però als dos anys de legislatura vam trencar relacions amb el PP.

Víctor Maceda
Bilbao